

SÖDERBYBLADET

Nr 7 Årgång 5 Juli 2005

ISSN 1459-8493

Utgivare: Södra Vallgrund byaråd rf

SOMMARTORG lördagen 16.7

Allsång med Margot och spelmän
12-tiden
ta gröna sångboken med

Nypotatis och jordgubbar
Hantverkare i arbete

JORDGUBBAR!

Beställ per tel.3440889 el. 040-9107346,
Björn Wistbacka.

KALKONER!

Kommer att slaktas okt/nov. Vänligen
ring och beställ på förhand per tel.
3440889 el. 040-9107346, Björn
Wistbacka

VISFESTIVAL

Karin Sandqvist, Jan-Erik Elfving och
Sture Ekholm kommer att tillsammans
med Visans Vänner i Vasanejden sjunga
visor på en visfestival i **Replot u.f.**
söndagen den 7 augusti kl 19,00.

Hjärtligt välkomna !

Hälsar Karin

Sparbanksstiftelsen i Vallgrund
beslöt på delegationsmötet i april att av
år 2004 års överskott dela ut bidrag till
följande föreningar:

Korsholms 4H för verksamhet i Skärgården	300,-
Folkhälsan i Replot r.f. för verksamheten	500,-
Skärgårdens Musikskolas garantiförening r.f. för verksamheten	500,-
IF Kvarken r.f. för verksamheten	500,-
IF Kvarken r.f. för deltagande i Alandiacup	300,-
FRK Replot avd. för anskaffning av blodtrycks- och blodsockermätare	200,-
Södra Vallgrund Byaråd för dator till byarkiv	500,-
Söderuddens Hem och Skola för lekredskap	250,-
Replot frivilliga brandkår för ungdomsverksamhet	300,-
Understödsföreningen vid S.Vallgrund skola för ishockeyhjälm	800,-
Replot Skärgårds Hembygdsförening r.f. för flyttning av stuga	250,-
Sponsoravtal: Lågstadieskolornas stafettdag	159,-
Cykelhjälm till alla skolelever i skärgården i årskurs 1 hösten -05	ca. 400,-
Sparbanksstiftelsen i Vallgrund c/o Margareta Hjerpe 65930 Södra Vallgrund	***

SÖDERBYBLADET PÅ ”NÄTET”

Tala om att följa med sin tid. Från och med nr 6 detta år finns Söderbybladet på internet. Tack vare att vi är med i projektet Skärgårdskontakten har vi erbjudits denna möjlighet.

Gå in på adressen: www.korsholmsskargard.fi. Där hittar du Södra Vallgrund byaråd under rubriken: Föreningar och samfälligheter. På byarådets hemsida hittar du lätt Söderbybladet. Meddela detta åt dina vänner som har tillgång till internet och som kunde vara intresserade av att läsa vårt blad.

Börje

LÖSSEN ÄR LÖS

Småbarnsföräldrar uppmanas hålla sina barns hår och hårbottnar under noggrann uppsikt.

Löss i olika stadier har kunnat konstateras.

Ett speciellt hårschampo med tillhörande luskam finns att köpa på apoteket. Där fås även övrig bekämpningsinformation.

Börje

Informationspärm vid Handlin

Byrådet har beslutat att skaffa en pärm för information om byn vid "handlin".

Pärmen blir indelad i olika teman enligt följande:

Föreningar

– Här kan föreningar informera nyinflyttade och övriga intresserade om sin verksamhet.

Företag och hantverkare

– Här kan dessa erbjuda sina tjänster samt lämna sina kontaktuppgifter

Köp och sälj

– Här kan bybor meddela om de har något de vill köpa eller sälja

Övrigt

- ?? (man får gärna komma med förslag om vad som skulle vara bra att ha i en pärm av det här slaget.

Aktuella händelser är som tidigare bäst att meddela via Söderbybladet eller/och anslagstavlan, men pärmen kan ses som ett komplement för övrig information. Inom snar framtid kommer byrådet att sätta en pärm på "bya-hyllon" vid "handlin" och vi hoppas att den snabbt skall vara fylld med information om vår by.

Södra Vallgrund Byråd/Johan Rönn

Auktion på Bullerås

(Utdrag ur mina minnesanteckningar)

Följande minnesvärda folkfest var när det hölls auktion efter bortgångna Konsulinnan Moe på Bullerås i juni 1952.

På vintern hade "Saxis Olga" kalhuggit sitt skogsskifte i Marken. Våldiga mängder virke hade nu körts ut till "Laangovitjen" och det skulle ju barkas. Vi som åtagit oss barkningen var, förutom jag själv, min bror Per-Erik, Erik Sjöberg, "Ösmansgusta" och "Svennassven". Senare tillkom väl ytterligare någon men vid detta tillfälle var det enbart vi fem råbarkade barkare som gav oss tid att knalla iväg till Bullerås när auktionen väl kommit igång. Vi var väl knappast förberedda på att där skulle finnas folk från hela Vasatrakten när vi något kådiga och luggslitna individer sällade oss till den övriga publiken.

Jag ropade in en vevgrammofon men saknade plattor, men Erik Lund hade ropat in en hel hög så av honom fick jag köpa ett album som han ansåg sig kunna undvara.

Vi hade ju våra barkknivar liggande överksamma så efter en stund återvände vi till vårt arbete. Jag tyckte att vi gott kunde unna oss litet musik under arbetet varför jag vevade upp grammofonen och satte på en platta och först nu förstod jag att det inte var fråga om någon vanlig dansmusik för ur den raspiga tratten strömmade tjugotalets jazzmusik av den legendariske "Duke Ellington and his orkestra" något som varken Sven, Gustav eller någon av oss andra inspirerades av.

Men albumet har jag kvar än i dag och är det säkert en raritet även om det saknas en av de åtta plattorna. Förutom Ellington och Mills finns det även inspelningar med Eddie Connors orkester, Spike Hughes orkester samt Don Redmans orkester. Albumet är gjort av engelska Brunswick Ltd och bland de inspelade rariteterna kan nämnas, Harlem flat blues, Paducah, Moanin Judy samt evigt unga Solitude.

Jag tror inte att konsulinnan köpte skivorna efter det hon som änka flyttade till Bullerås. Dessa plattor hade nog förmodligen underhållit gästerna i salongerna i Vasa redan på konsul Moes tid.

Auktionen på Bullerås pågick i två dagar.

Bullerås köptes av Arvid Back 1926 när han ännu var ogift. Efter äktenskapet med Signe Berg bodde de en tid i det hus som Hasselblatt nu äger till dess han hade byggt väg ut till Bullerås. Bullerås visade sig dock kall och oändamålsenlig för en barnfamilj, - deras andra dotter Gretel föddes där, och Bullerås såldes 1931 till familjen Moe. John

Edvard Moe hann emellertid inte njuta av idyllen Bullerås, han dog den 27.9 1931. Den ena av sönerna, Cyril Moe, som vid krigsutbrottet 1939 bodde kvar i Finland hade ju engelskt medborgarskap och efter det England förklarade krig mot Finland den 6 december 1941, Finlands självständighetsdag, blev han internerad men fick bo kvar i sitt lilla hus nere vid bulleråsstranden med förbehållet att han regelbundet anmälde sig till länsman Ohls.

Lars-Ola Berg

Alandiacup 2005, IF Kvarken E-11

IF Kvarken pojkarna 11 och 12 år som har spelat fotboll sedan de var sex år detog 19.-22.6.2005 Alandiacupen i Åland i Mariehamn. Pojkarna bodde i Strandnäs skola och spelade sju matcher på Backebergs sportfält.

Till spelargänget hörde 16 pojkar: Axel och Oskar Snygg (S.Vallgrund); Joakim Snygg (Söderudden); Rickhard Sten (Björköby); Olli Tamminen (Alskat); Kim Backström, Jonas Hjort, Jimmy och Johan Ljung, Frej Lindfors, Sebastian Lönnbohm, Nylund Joakim, Andreas Rivera, Viktor Östman (Replot) och Hampus Stenback, Robin Holmgren(Gerby).

Första matchen spelade de mot Pallokerho-35/Real 94 och våra pojkar vann den 3-0. Det var spännande och alla pojkarna gjorde sitt bästa. Samma dag spelade de också mot JK KOTKAS Juunior från Estland. Vi väntade att det blir jätte svår match men pojkarna kämpade på och vann den också 2-0! Det var otroligt!

Andra dagen spelade pojkarna första matchen mot Pajamäen Pallo-Veikot från Helsingfors. Pojkarna spelade en fin match men Helsingforslaget vann 2-1. Andra matcen spelade mot Ålands laget Lemlands IF/Hammarlands IK och Kvarken-pojkarna vann igen med 2-0. Sista matchen på måndagen var mot ett Lahtislag och Kvarken överraskande vann 2-0. Hejajacken hejade och pojkarna var jätte nöjda med att vinna FC Reipas.

På tisdagsmorgonen visste alla att följande match kommer att bli tuff mot HJK Kannelmäki -94 Liverpool från Helsingfors. Men pojkarna gjorde sitt bästa igen och kämpade på så HJK vann bara 3-2. Sista matchen på cupen var mot

Keravanpallo -75 MAMBO. Keravapojkarna vann 2-1. Det var nära oavgjort och väldigt spännande för alla.

Bland de 68 lagen som deltog i cupen delades ett pris för FAIR PLAY ut och IF Kvarken fick det! Att få ett sådant pris är den bästa utmärkelse som man kunde få på cupen. Alla vi föräldrar är mycket stolta över våra fotispojkar.

På onsdagen for vi alla till Sund och pojkarna spelade ännu en vänskapsmatch. De hade en liten och mysig idrottsplan. Vi började alla vara lite trötta men pojkarna vann i alla fall 3-2.

Hela resan var oförglömlig för oss alla och lyckades fullständigt. Vi hade jobbat så att pojkarna fick resan gratis och därutöver fin fotbollsutrustning. Lite pengar fattas ännu. Därför säljer vi i juli jordgubbar från Pörtom av mycket bra kvalitet till dagspris (samma som ifjol). Du kan beställa jordgubbar i 10kg:s lådor av mig och jag levererar dem hem till dig eller så kan du hämta dem själv från Replot.

Tel. 040-8293632, 3527801.

Hanna Panttila

John Ståhl's minnesanteckningar

Taktäckankalas.

När ett tak skulle täckas ställde man till taktäckankalas. Det gick bud runt byn och många kom gärna. Det var ju takägaren som skulle stå för mat och dryck. Ett par flaskor "starkt" skulle finnas men bjudas först efter takläggningen. Risk för ras från tak var annars allt för stor.

På 50-talet glömdes dethär med täckankalas bort och folk började själva spika sina tak.

Tröskning.

Vid tröskning med handdrivet tröskværk skulle även folk bjudas att delta. Åtta man rymdes vid stängen som drev tröskverket samt en som skötte inmatningen. Säden som kom ut skyfflades ut på golvet i en hög. I en "vacka" eller "dröfto" rengjordes säden och slutligen i en handdriven "dröftmaskin".

Hantering av rågen genomgick en helt annan procedur. Rågkärvarna sattes upp i en ria på pashorna i två våningar. Den vedeldade ugnen i rian hade inget rökuttag. Röken skulle söka sig ut

genom små gluggar i riväggen för att tillvarata så mycket som möjligt av ugnsvärmen. Tror inte säden tog någon skada av röken eftersom den kunde användas som utsäde. När säden torkat flera dagar var det dags att börja tröska. Fyra till fem man skulle arbetslaget bestå av. Man började tidigt på morgonen för att hinna bli klar till kvällen. Ritröskning med ”slagor” var nog det värsta man kunde vara med om. Det dammade så man knappt såg varandra. Man måste ofta gå ut, få frisk luft och hosta upp det svarta dammet. Nutidens hälsoinspektörer skulle nog svimma om de fick se sånt elände nu för tiden.

Halmtak.

Halmen som blev urtröskad användes som taktäckningsmaterial. Varendra ria hade halmtak på den tiden. På halmen som varvades lades trästänger i husets längdriktning samt ytterligare trästänger tvärsöver taket. Allt för att halmen inte skulle blåsa bort. Ett halmtak kunde hålla i minst fyra årtionden. Det kunde bättras på med ny halm när halmen började se sliten ut.

Kvinnan i jordbruket.

Förutom att kvinnan skulle delta i det dagliga jordbruksarbetet skulle hon sköta både städning och tvätt. Speciellt vintertid var tvätt en arbetsdryg procedur. Det gällde att utomhus elda under en stor bykgryta för att få varmvatten. Sköljning skedde vanligtvis i en isvak. Vattenkällor på landbacken sinade i allmänhet vintertid. En brunn kunde bestå av en grop som var grävd genom ett inte allt för tjockt sandlager. De gav inte den vattenmängd ett hushåll med djur behövde. Man var tvungen att fylla på brunnarna genom att köra hem vatten i stora fiskekar från Sommarösund. Med en handdriven pump fick man vattnet in till fähuset.

Min far dog efter att ha varit 2 år i Amerika. Mor lämnades ensam med 5 små barn. Utan el och bekvämligheter skulle hon koka mat på den öppna spisen som också fungerade som enda värmekälla. Samtidigt skulle hon se till att få ved hemkörd från skogen.

Lönearbete.

Att få hemhjälp den tiden var inte så svårt. Barnkullarna var stora och alltid fanns det någon ungdom som ville förtjäna en extra slant. Det var minsann knapert med fickpengar på den tiden. Någon vidare lön var inte att räkna med. Mat för dagen kunde man åtminstone räkna med. När

man blev över 15 år kunde man räkna med någon mark extra för slitet. På den tiden fanns inga bestämmelser för när man fick börja arbeta. Men å andra sidan var det heller inte frågan om något skatteinnehåll. Så den lilla förtjänst man fick kunde man gömma för skattemyndigheterna. Vid den årliga skattedeklarationen kunde man på måfå ta med en större eller mindre summa som intygades på heder och samvete. Detta enkla system slopades naturligtvis så småningom och blev ett mera rättvist system. Naturligtvis knorrades det över det också.

John Ståhl

Vårens studenter

William Håkans och Jenny Lund

William har tänkt utbilda sig till brandman vid räddningsinstitutet i Kuopio. Jenny har ansökt om studierätt till Samhälls- och vårdvetenskapliga fakulteten vid Åbo Akademi, Vasa.

Båda är nöjda med sina prestationer i studentexamen.

I sommar arbetar William som brandvakt på båtar åt Easy Wash och Jenny är anställd på Södra Vallgrund Handelslag.

Årets konfirmander

Robert Berg
Nina Hägen
Christian Höckert
Mikaela Lund
Viktor Måsala
Christoffer Storgård
Anton Westerlund

SÖDERBYBLADET

Redaktör: Börje Anderson
Lotsvägen 2, 65930 Södra Vallgrund
Tel. 06-3527758, GSM 050-5917958
E-post: borje.anderson@kolumbus.fi

Redaktions sekreterare: Hans Söderlund
Sommarösundsvägen 442A
65930 Södra Vallgrund, tel. 06-3527586

Nästa blad, nr 8 utkommer omkring vecka 31.

